

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vineria

Prețul inserțiunilor: un șir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Solemnitățile dela Șelimbăr

Frumoase și înălțătoare manifestări naționale culturale are să însemne la răboj cronicărilor zilelor de 14 și 15 Noembrie 1925. În aceste două zile s'a comemorat în Sibiu și în Șelimbăr învingerea din 1599 a lui Mihai Viteazul și s'a adus în legătură această învingere cu cea mai de seamă societate culturală ardeleană, cu „Astra”, a cărei învingere a sufletelor urmează să se dea pe alte câmpuri de luptă, mai puțin răboinice, spre binele tuturor.

Societatea «Mormintele eroilor», care a contribuit atât de mult în timpul din urmă la proslăvirea celor morți și ridicarea sufletească a celor vii, a avut norocosul gând să ridice o troiță pe așa numita «Movila lui Mihai», unde își dorm somnul de veci cei căzuți pe câmpul de luptă dela Șelimbăr. Luând «Astra» în mână aranjarea festivității și ridicarea troiței, în legătură cu garnizoana militară sibiană și comunele din împrejurime, această troiță de dimensiune destul de mare (3 m.) ca să poată fi văzută de pe drumul de țară, va aminti de aici înainte tuturor despre memorabila luptă dela Șelimbăr.

În ziua de Sămbătă la ora 11 și jum. a sosit în Sibiu dl ministru al cultelor **Alexandru Lapedatu**. Pe peronul gării pavoizat, s'au adunat într-o înfrumusețare notabilă oșaușii, comandantul de corp de armată, dl general H. Cihoșchi, prefectul A. Boiu, comitetul central al «Astre», asesorii consistoriali, elevii Academiei teologice cu profesorii și rectorul Dr. Eusebiu R. Roșca etc. Corul Academiei teologice a înțonat «mulți ani trăiască» când a sosit trenul în gară. În numele I. P. S. Sale Mitropolitului **Nicolae** a rostit câteva cuvinte de bineventură di ases. cons. M. Voileanu, a urmat viceprezidentul «Astre» Dr. O. Russu, care a dat expresie bucuriei membrilor din comitet că pot saluta pe membrul lor de onoare în mijlocul lor; a răspuns dl ministru Al. Lapedatu, arătând cu câtă

dragoste vine în mijlocul acelor cu cari a mai colaborat și vrea să colaboreze și de aici înainte.

Dela gară dl ministru a fost condus la rezidența de vară a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru **Nicolae**.

La ora 1 a fost dl ministru oaspele I. P. S. Sale Mitropolitului **Nicolae**. În oroarea dlui ministru au mai fost invitați, pe lângă reprezentanții armatei (dnii generali Cihoșchi și Dragu), reprezentanții «Astre» (Dr. Preda, Dr. O. Russu etc.), reprezentanții confesiunilor celorlalte episcopii Teutsch, protopopul evanghelic al orașului Schullerus, senator, abatele catolic Dobor-dan, Rectorul Academiei teologice I. P. C. Sa Dr. Roșca și asesorii consistoriali. I. P. S. Sa a închinat pentru oaspele i bit, arătând în ce clipe mărețe și solemne, acum 7 ani, au sărbătorit amândoi unirea în fașul durerilor și al bucuriilor. A răspuns dl ministru, recapitulând importanța zilelor de atunci și asigurând pe I. P. S. Sa de stima și tot sprijinul care se cade unui vrednic urmaș al lui Șaguna. I. P. S. Sa a ținut cu mult tact și multă energie să transplante în constituția bisericească regnicolă ceea ce e caracteristic în Statutul organic al lui Șaguna. Dl ministru remarcă și faptul îmbrăcătoare că și celelalte confesiuni își au reprezentanții lor aici — e vorba ca într-o colaborare cinstită, creștinească să ajutăm toți din toate puterile, la consolidare.

La ora 4 p. m. s'a ținut o recepție în noua sală de ședințe a comitetului central al «Astre», pe str. Șaguna 6. Recepția a fost totodată o înagurare a noului local. În mijlocul unei atmosfere de cordialitate nefățărâtă, având pe pereți pe foștii preșidenți ai «Astre» ca mentori, s'a ținut această recepție, care a avut un dublu scop: să salute pentru înălțată dată în mijlocul comitetului pe nou alesul președinte de onoare, min. Alex. Lapedatu, membru în secția istorică și unul din cei mai laborioși membri și înainte de război — apoi să dea prilejul dlui Lapedatu să înmăneze membrilor și funcționarilor «Astre»

distincțiunile acordate de M. S. Regele din prilejul serbărilor «Avram Iancu», anul trecut. Dl ministru a ținut să vină în persoană spre scopul acesta.

Afară de membrii în comitetul din Sibiu au mai sosit din Blaj dnii I. F. Negruțiu, dir. șc. normale și Al. Lupean (Melin), bibliotecar și profesor publicist.

Dl vicepreș. I. Dr. Oct. Russu a deschis ședința solemnă relevând marile merite ce și le au câștigat dl Lapedatu pentru «Astra». Neobosit ca membru în secția istorică, de câte ori i s'a dat prilejul ni a stat într'ajutor, cu vorba și cu fapta, cu scrisul și cu sprijinul pecuniar al statului — conștii fiind că îndeplinește o misiune. Comitetul central e pătruns de sentimente de recunoștință și a aflat asentimentul tuturor când a propus și a fost primită alegerea dlui Ministru de membru de onoare. A venit în mijlocul membrilor comitetului central ca un cmarad de luptă culturală — Astra-i zace la inimă, deoarece viitorul prosper al ei este totodată prosperitatea culturală a poporului român însuși. De câte ori a avut puțința, a sprijinit această instituție și va sprijini-o și de aici înainte. Dacă e să-și exprime o dorință, este aceea ca activitatea «Astre» să se multiplice, să poată da atenție și altor ținuturi, cum e acela al Basarabiei. Misionarii culturali să străbată ținuturile, răspândind lumină, spre binele tuturor. Se simte fericit că poate da în persoană medaliile membrilor și funcționarilor «Astre». După ce urează, din nou, activitate mănoasă societății și o asigură de deosebita sa îngrrijire — citește numele fiecărui decorat și predă diplomele și medaliile.

Cu urările de bine ale tuturor s'a terminat această scurtă, dar înimioasă festivitate.

Seara a urmat în restaurantul Bulevard o agapă, în cerc intim, între dl ministru Lapedatu și între membrii «Astre» din comitetul central. Comesenii au rămas până la ora 10½.

FOIȘOARA

O chestiune de însemnătate actuală

Sf. Sinod al Bisericii noastre ortodoxe române, a însărcinat, la timpul său, în urma îndreptării calendarului iulian, ce se folosește în Biserică, pe dl profesor univ. Dr. Constantin Chiricescu, să adapteze pascalia Bisericii Creștine Ortodoxe de Răsărit la calendarul îndreptat, adică s'o transforme în cadrele acestuia, fără însă să schimbe vechea rânduială statornică pe temelia înțelegerii luate la anul 325 după Hristos de Sinodul Eumenic dela Niceea.

Întru împlinirea acestei însărcinări, s'a prezentat Sfântului Sinod, din partea celui însărcinat, un referat în care acesta își dezvoltă propunerile cu privire la adaptarea vechii pascalii la calendarul îndreptat.

Ministerul cultelor a dat publicității acest referat, — pentru că cercul mai larg al credincioșilor să poată avea cunoștința de el, — și pentru că cei ce poartă interes de buna și potrivita deslegare a acestei chestiuni de mare în-

semnătate pentru Biserica noastră creștină ortodoxă de răsărit, să-și poată face observările.

Un exemplar al referatului l-am primit și eu. Și fiindcă, după însărcinarea autorităților mai înalte bisericești, am făcut și eu parte din delegația Bisericii ortodoxe române, în primăvara anului 1923, la conferința din Constantinopol, e lesne de înțeles că am citit referatul cu atențiune și interes.

La conferința amintită, s'a discutat și stabilit principiile, după care a urmat îndreptarea calendarului iulian folosit de Biserica Creștină Ortodoxă de Răsărit, — și după care are să urmeze și adaptarea pascaliei ortodoxe în cadrele calendarului îndreptat.

Trebuie să mărturisesc dela început, că am primit impresia că referatul e lucru cu temeinicie, în baza unor izvoare științifice bogate, consultate de autor, și că nu ar fi îndrăznit să fac vreo observare la această lucrare ticlăuită de un cunosător atât de consumat al materiei ce se tratează, dacă deoparte însuși autorul (în alineatul din urmă al referatului său, cu modestia ce-l onorează) nu ar fi declarat «că nu poate avea pretențiunea de a fi spus ultimul cuvânt

în chestiune, — iar, de altă parte, dacă nu aş avea cunoștința de părerea unui învățat și distins autor ortodox, care cu multă competență științifică și în baza unui foarte vast material documentar, elucidează o chestiune, ce predomină referatul de care vorbesc, dela început până la sfârșit. Autorul acesta este: academiciantul rus P. Saladilov, care, în anul 1910, a fost însărcinat de înalta academie de studii din Petrograd de a pregăti un referat relativ «la problema calendaristică», — iar chestiunea ce predomină referatul dlui profesor univ. Dr. C. Chiricescu (repet, dela început până la sfârșit) e însemnătatea ce o atribuie serbării de azi a Pașcii evreiești, cu privire la determinarea zilei de aniversare a *Inverii* Mântuitorului nostru (a Paștilor creștine).

P. Saladilov, în lucrarea sa temeinică, dedică o însemnată parte chestiunii foarte importante și mult controversate a pascaliei Bisericii creștine în general, și a Bisericii Creștine Ortodoxe de Răsărit în special. Iar rolul ce îi revine Pașcii evreiești din *Vechiul Testament*, relativ la determinarea zilei Paștilor creștine, îl evidențiază într'un mod, nu se poate mai clar.

Sfințirea troiței*

Duminecă în 15 Noembrie, a urmat sfințirea troiței de pe «Movila lui Mihai». Încă de dimineață au plecat soldați de toate armele în jurul dămei de pământ, numită «Movila lui Mihai». Troița se vede de departe, fiind așezată într-un loc foarte potrivit. Ghirlandele de verdeață, drumurile netez (700 metri dela drumul de țară), timpul favorabil, de toamnă plăcută, cu cer albastru, numai din când în când cenușiu — țărâni din Șelimbăr și Bungard (cu steag în frunte) — muzica militară, școlile superioare toate, și cele minoritare, corpurile ofiteresc în frunte cu generalitatea, fețele bisericesti, în frunte cu I. P. Sf. Sa mitropolitul Nicolae, cântecele — răspunsuri ale corului Teologic dela Acad. teologică — toate au contribuit ca această serbare să fie neuitată. A fost o nimerită, pioasă comemorare, cu accente sincere, calde, într-o ordine îmbucurătoare și într-o armonie tămăduitoare de durere sufletească.

Serviciul bisericesc s'a oficiat dintâi în catedrala dela oraș. La 10^{1/2}, au pornit toți la Șelimbăr, cu automobile, trăsuri și pe jos. Un pelerinaj uriaș.

După sfințirea apei, oficiată de I. P. Sf. Sa, cu asistență numeroasă a rostit I. P. Sf. Sa mitropolitul nostru Nicolae cu verva i oratorică cunoscută, în o cuvântare mai lungă amintește că în viața popoarelor se coboară din când în când lumină din înălțimea cerurilor, pentru ca să fixeze în suflete, idealurile și le arată drumurile pe cari au să le urmeze pentru realizarea lor. Un astfel de bărbat a fost și Mihai Viteazul, care s'a făcut purtătorul de steag al aspirațiilor neamului și la Șelimbăr a dat lupta hotărâtoare care a decis cucerirea Albeii Iulia.

Pornind dela ideea vechilor romani că dacă cineva moare și osemintele li zac despărțite la distanțe în pământ, sufletul nu-și avea odihna, până ce osemintele nu vor fi lărași împreună: duhul lui Mihai nu și-a găsit odihna până ce osemintele lui nu au ajuns să se sălășuiască în același pământ care e în puterea noastră. Aduce elogii eroului martir și arată cum exproprierea de astăzi, de moșii, pe seamă țărănilor, pe cari a încercat și Mihai să i împriețarească atunci, este un fapt împlinit multă vreme în viața noastră. Aduce și o referință la M. S. Regelul, ca ministrul de domenii Al. Constantinescu. Mulțumește apoi și dlui ministru Lapedatu.

După vorbirea I. P. S. Sale, care a făcut o profundă impresie, a urmat d-lui ministru al Domeniilor Alexandru Constantinescu care sosește Duminecă dimineața la Sibiu, spre a lua parte la această serbare.

* Troița este artistică lucrată din lemn de stejar în atelierul societății «Mormintele eroilor» în București. În fața de cătră răsărit cu inscripțiune: *În amintirea eroilor căzuți pentru întregirea neamului. Iar în celalaltă: Aici sunt înmormântați eroii căzuți în 29 Oct. 1599. Biruința aceasta a lui Mihai Viteazul a pregătit intrarea vitoroasă în Alba-Iulia și întregirea neamului. — S'a ridicat și sfințit această troiță de Asociațiunea «Astruc» concursul societății «Mormintele Eroilor» în anul Domnului 1925.*

P. Saladișov, după ce arată, pe baze autentice istorice, cum, în primul secol al erei creștine, s'a purces la fixarea zile Paștilor creștine, ajunge la înțelegerea lustră sub influența împăratului Constantin, la anul 325, după Hristos la Niceea, când Sfântul Sinod Ecumenic, în epistola adresată Bisericii din Alexandria, zice: «Binevestim vouă și despre înțelegerea referitoare la sfânta serbare a Paștilor; prin rugăciunile voastre s'a făcut și lucrul acesta; toți frații din Răsărit, care nu au serbat în bună înțelegere cu romanii și cu voi (alexandrinii), de acum încolo vor serba împreună cu voi». Când s'a făcut această vestire, era normă consacrată prin uz, că creștinii serbau Paștile: Duminecă după întâia lună plină de primăvară. Iar neînțelegerea la care se face aluzie, — că ar fi fost delikturată, — era că în Răsărit ciclurile lunare se socoteau după calendarul ebraic în folosință pe acel timp și în viața civilă în Răsărit, pe când în Apus era introdus calendarul iulian și ciclurile lunare erau adaptate acestui calendar. De aci derivă diferența socotirii lunei pline pascale (după diferențele ciclului în practică) și deci și a zilei serbării Paștilor.

D Sa a rostit următorul remarcabil discurs:

Rare ori mi a fost dat să las parte cu atâtă emoțiune și înălțătoare bucurie sufletească și cu puține prilejuri am simțit atâtă mândrie națională, ca la această adunare, la care ne chiamă amintirile cele mai scumpe ale poporului nostru și ale trecutului. Ca un stol fericit de valuri, rotesc împrejurul cugetului nostru, faptele mărețe ale națiunii noastre și din depărtarea albastră a trecutului, ne chiamă, de pe toate platourile țării, cu glasul lor tainic, să le adăcem astăzi prinsoasă sufletului nostru, încercat de beșugul viteșiei străbunilor noștri.

De pretutindeni, ne-a adunat aici, împrejurul acestei troițe neperitoare, acea impulsune fără de șovăire și fără de răgaz a simțirilor patriotice cari în volbură de emoțiune, de tărie și de hotărâre, întinse călții și bătă în ritmul durerilor și al idealurilor românești.

Astfel, cu sufletul subjugat de aceasta spontană și caldă chemare, ne ridicăm mintea spre cel ce cu viteșie și cu durerea martiriului lor, ne-au hărăzit viteșia de a fi mândri că suntem Români.

Domnilor, pe această câmpie a Șelimbărului, în ziua de 28 Octombrie 1599, Mihai Viteazul a frânt oștile lui Andrei Bător.

S'ar zice, că este o simplă frază dintr'un manual de istorie universală, un simplu și neînsemnat incident de armă, dintr'un trecut troenit de săbii frânate, de oști nimicite, de tronuri răsturnate, de prinți asasiinați, de imperii prăbușite... un simplu și mărunț detaliu din marea frescă răboinică a veacului de mijloc.

Da, așa s'ar cell sufletul acestei câmpii a Șelimbărului, așa s'ar cell reflexul acestei seri glorioase de bătălie de ochii strelnați, care nu are în sânge nici o buclă de durerilor acestui pământ, nici tresărirea bucuriilor arcașului român ce a picat lăptănd pe această brazdă și nici neînțelegerea viforoasă, viteză și plină de credință a Craiului Mihai, a birătorului dela Șelimbăr.

Dar noi, urmașii lui plămădiți din frigurile nevoilor și din svăcnirea birărilor lor, intrări pași de aceeași simțiri cari au clocotit în inimile lor — ne ridicăm în lumina apoteozelor ce încurcăză faptele naționale române, și dela înălțimea sfântă a gloriei lor, adăcem prinsoasă noastră de închinare figurii legendare a lui Mihai Viteazul.

Nu voia încerca, Domnilor, să amintesc ca acest prilej, nici descurgerea bătăliei dela Șelimbăr, pricinată de politica încercată și visionară a prințului Sigismund Bător, nici nefericitul sfârșit al învinsului cardinal Andrei Bător, tânărul prinț cu fire blândă de călugăr și fără de experiență; nu voia arăta nici ensoadete istorice ale acestei epoci, pentru că în îndatorirea de istoriografie ne-a chemat aici, și unde sufletul nostru tălmăcește altă valoare acestor evenimente istorice.

Șelimbărul, Domnilor, este poarta pe care Mihai Viteazul, voivodul țării românești, a deschis o cu biruința sa și a oștilor lui, pentru înfaptirea idealului nostru de unitate națională.

În Vechiul Testament (spune P. Saladișov), serbarea Pascii se determina după luna plină cea dintâi din primăvară, care se observa pe cer, și în scurgerea veacurilor această zi a devenit la Ebrei 15 Nisan; sau cu alte cuvinte: 15 Nisan a fost totdeauna ziua de întâia lună plină de primăvară, observată pe cer, — și în aceasta s'a serbat Pascha Vechiului Testament. Pe timpul răstignirii Mântuitorului nostru, Pascha Vechiului Testament astfel a fost serbată, prin urmare faptul răstignirii s'a săvârșit în ziua când a fost observată pe cer întâia lună plină de primăvară din acel an, — iar învierea Mântuitorului nostru a avut loc, după credința noastră, a treia zi după această lună plină văzută pe cer.

E evident, deci, că voina Biserica noastră să serbeze și simbolul jertfirii Mântuitorului, după Vechiul Testament — face aceasta în chipul cel mai desăvârșit atunci când serbează aniversarea învierii Domnului, în Duminecă ce urmează după întâia lună plină de primăvară.

Acesta este înțelesul, ce nu se poate restălmăci, al canonului Niceean.

Evreii, până la anul 364 (după Hristos), astfel și-au terminat ziua de 15 Nisan, la care

Aici pe această brazdă, a sângerat prima oștire românească, ce mergea, călăuzită de înalta năzuință a marelui Voievod, să cucerească țara Ardealului pentru ei și pentru Români, și tot aici acest mare prinț al creștinătății, Craiul Mihai, a frânt zălogul vrășmașilor, care uneltau în umbra semi-lunei ce avea să se sile până sub zidurile Vienei.

Apărător al datinei strămoșești și al ortodoxiei române, credința unică a neamului întreg de atunci, Mihai Viteazul, dnp strălucita izbândă dela Colugăreni, nu era numai Voivodul țării românești, care apăra de năvălirea păgând a Turcilor, pământul țării noastre, ci astfel cum cugetul lui înțelegea, era acul prinț al creștinătății, ce frânge oștirile sultanului cu tunurile triumfătoare infpte în zidurile cetății din Buda.

Din răvașurile lui, în care se citește de stălnurile sbucnului și a cugetului lui, astfel cum a arătat di forga într-o recentă comunicare la Academie, Mihai Viteazul a fost sabia crucii strămoșești: — sabie fără odihnă, sabie fără prihană, sabie de domn viteaz — împotriva păgândilor și biruința lui asupra vrășmașilor era biruința creștinătății înșăși.

De aceea, când sceptorul lui eroic a adăpostit mare parte din pământul tuturor Românilor înfaptind idealul unei națiuni naționale, biruința lui a fost biruința tuturor creștinilor și toți creștinii se bucură pomenind numele lui Mihai Voievodul, Domn a toată țara românească al țării Ardealului și al Moldovei. Iată de ce Domnii care s'a brăzdat a Șelimbărului, plămădiți cu altă substanță eroică și cu atâtă credință națională și strămoșească glăsuiește și ne aprinde inimile cu cea mai sfântă vâpăie. Iar astăzi, când după felicită sărbătorire a înmormântării ce ne a fost dat să înfaptim acum doi ani, aceasta brazdă înșăși este în stăvănirea țării noastre române, simțim pogorând asupra noastră binecuvântarea durerilor trecutului și înclinarea voinței vitejilor birători dela Șelimbăr, cari luptau ca acest pământ să fie al Românilor și numai al Românilor. Săvârșirea înmormântării pe această câmpie, înfaptuiește cea mai scumpă din năzuințele Voievodului Mihai și a oștilor lui, scrisă cu sânge, cu credință și cu durere și reînnoștată aici cu sângele ostașilor români în toamna anului 1916.

Aș mai putea spune Domnilor, că e scrisă cu veacuri de durere, călăuzită dinastia și cugetul drept al Românilor au fost amăgite și îngelate de cei ce ne stăpânneau și mărirea acestor pierduri care apăsă neamul nostru ne-a lăsat o pecetluită în istorie, înșăși împăratul Rudolf, pe care Mihai cu credința li alinase.

Iar asasinatul dela Turda din 1601 care stinge, cu viața marelui voievod, și gloria stăpânirii românești în această țară a Ardealului, se înfrânge cu roata înșăngărată a mușterilor Horia, Cloșca și Crișan și cu nebania dureroasă și strălucitoare de mândrie a lui Avram Iancu și având asupra minciunosetii hlamide înmormântărilor din Viena, pata rușinoasă a sângelui nevinovat ce nu plere.

Dar, Domnilor, dreptatea popoarelor și-a sunat ceasul în 1916 și pe creștele Carpaților,

zi serbau Pascha Testamentului Vechi. Până la acel an, creștinii serbau ziua Paștilor creștine după Pascha ebraică, fiindcă determinarea zilei se făcea faptele în conformitate cu cele cuprinse în Vechiul Testament. La anul 364 (după Hristos), Evreii și-au alcătuit un calendar științific, cu o intercalare artificială și arbitrară de o lună (Veadar), și în urma acestei intercalări, ziua de 15 Nisan, nu mai coincide totdeauna cu întâia lună plină de primăvară observată pe cer (astro-nomică). Evreii deci azi, nu în toate cazurile serbează Pascha Vechiului Testament la ziua stabilită în text. Și mă întreb: noi creștinii, care voim ca, împreună cu Paștile noastre, să serbăm și simbolul din Vechiul Testament, — avem să-i urmărim în greșala lor pe Evrei? Și oare ne privește pe noi calendarul lor artificial și arbitrar introdus mai târziu, care schimbă norma cuprinsă în Vechiul Testament? Nu suntem noi datori și în viitor să observăm cu sfințenie această normă?

Sunt dumerit pe deplin asupra răspunsului ce mi-l poate da oricare creștin care reflectează asupra întrebărilor.

(Sfârșitul urmează.)

Entr'un avânt înălțător sore trații din Ardeal a apărut ostașul român, condus de înțeleptul și marele nostru Rege. În pieptul lui cloceala avânt arcașilor dela Șelimbăr, în sângele lui se frământau durerile marilor neamului întreg, în scâlpirea ochilor lui strălucia năzuința vitejilor lui Mihai, iar în vădăruș, în tărie cerul, de acolo unde coboară lumina și dreptatea se rotea pajura triumfătoare, simbolul biruinței românești care a pus pe capul celui de al II-lea Rege al României mic, Coroana Primului Rege al României mari. Pe drumul croll de Mihai Viteazul în câmpia Șelimbăraului s'a avântat izbânda, a înfrânt vrășmașul și s'a înfipt România Mare.

Ear astăzi, Domnilor, când împrejurul acestui moment ne-a chemat puterea tainică a sufletului românesc, când ei intrușează suferințele martirului și viteja neamului, când cagetele noastre tresar lăunate de bucurie ca acest pământ al biruinței și durerilor naționale este pământul nașterii noastre — cuvine se lasă oclăm sufletele noastre și adăcând astfel îngeununchind cu pietate înaintea acestui sfinte troie care simbolizează Credința strămoșească a neamului, prinosul nostru de închinare celor ce s'au jertfit și celor ce au biruit pe acest pământ. La umbra acestui coline repauzează tihnite ostenețele sfinte ale eroilor neamului precum ne pauzează odihna sufletului românesc la umbra gorunului legendar a lui Horea dela Tebea, unde odihnește cu dreptul A lăncu, maceșul neamului, înfrățit în țere și glorie cu ostașii români căzuți pentru desrobirea neamului în 1916, cât toate năzuințele trecutului au fost înfăptuite prin vitejia poporului român, și nu ne rămâne astăzi decât să păstrăm nestăvilit moșia strămoșească și unii în cuget să lăptăm pentru propășirea, tericirea și strălucirea scumpelor noastre Români.

Di vice-preș. Dr. Gh. Preda în frumoase cuvinte mulămește în numele «Astrei» societății «Mormintele Eroilor» și studenților (cl. VIII) dela liceul «Ch. Lăzăr» (Sibiu) pentru oferirea troiei, respective a sumei de bani, mulămește mai apoi celor prezenți, în special d'lor miniștri, corpului militar și pune la inima asistenței spiritul de solidaritate, care va trebui să ne călăuzească, și predă diul prefect al județului Sibiu troia, și o îngrijească ca o pioasă aducere aminte.

Di general Draga a rostit o cuvântare mai lungă în care — într'un stil avânt — a glorificat pe marele strateg și «meneur des foules», conducător de mulțimi, care a fost Mihai Viteazul. L-a numit di general pe Mihai Viteazul Napoleonul român.

Di prefect An. Bota a luat în primire troia, exorimânduși diorința ca acesta să fie numai primul pas pe căreia glorificării lui Mihai pe plaiurile Ardealului.

Di director la Ministerul muncii și reprezentant al «Fundațiilor culturale Principele Carol» Enanoli Bucuța, a salutat, ca ultimul, în numele acestei fundații, societățile adunate aici și a adus prinosul de laudă celui care a fost omorât mișelește, dar al cărui gând a zămislit în decursul veacurilor tot alte și alte gânduri asemănătoare care nu s'au putut înbuși.

A urmat defilarea, în sunetele muzicii militare, în fața oaspeților adunați. Au fost și elevii școlilor militare, au fost și cercetașii iubii, cari au defilat de a mai mare dragul.

În cea mai bună dispoziție s'a împrăștiat numerosul public.

La această serbare a asistat și directorul Teatrului național din Cluj, di Z. Bărsan, ca reprezentant al «Ateneului Român».

Banchetul, care a urmat la hotelul Bailevard a decurs în animăție dela ora 1 până la ora 3. I. P. S. Sa a toastat pentru Regele, di Dr. Gh. Preda pentru oaspeți, în special pentru I. P. S. Sa și d'nei miniștri. Di Dr. O. Russa pentru purtătorii «Ordinului Mihai» di general de corp de armată H. Chioschi și colonel Rădulean, prezenți la masă. Di ministru Al. Constantinescu a promis și de aici tot sprijinul său și al guvernului, al oricărui guvern «Astrei», deoarece este convins de importanța ei. Peste orice lupte de partid, peste orice veleități personale, o societate ca «Astrea» trebuie să sprijină, fiindcă sprijinindu-o, facilităm dezvoltarea neamului întreg.

La ora 4 s'a dat un festival în sala Teatrului orășeneș. În sala plină ochiuri a cântat mai întâi corul reuniunii de cântări «Ch. Dima», condus de di N. Oancea (coristele în costum național), marșul de lăvă «Imn de sărbătoare».

A urmat punctul culminant al festivalului: conferința d-lui ministru Lapedata. A vorbit ca cu un savant istoric, cunosător adânc al trecutului. Timp de o oră a disertat despre cauzele și efectele acțiunilor lui Mihai Viteazul, descriind atmosfera epocii, greutatea ei, ideile dominante. Mihai este un reprezentant al creștinătății și un exponent timpuriu al ideii unității românești. În istorici Bilcescu și Sărbu și-a găsit pe cel cel al proslăvit în cunoștință de cauză aducându-l aproape sufletului nostru. Mihai a fost un simbol pentru românism și așa va și rămânea; conferința, plină de idei și de studii aprofundate, numai cetită sau ascultată poate fi apreciată în adevărată ei valoare. A urmat corul «Ch. Dima» cu «La Turda» de V. Bulic, apoi cinci poezii declamate de elevii școlilor normale, conduse di di dir. art. al «Astrei», di N. Biliță (Biliță de Bolintineanu, Alexandri și Murnu) — și ca sfârșit marșul «Imn de Coroană» de G. Ștefănescu. Publicul s'a depărțat mulțumind, ovacionând pe oaspeți, și pe coriști în frunte cu dirigintele lor.

Cu trenul de Duminecă seara D nli miniștri au părăsit orașul nostru.

Nr. 8866.

CIRCULARĂ

Tuturor oficiilor protop. și parohiale din Arhid.

Ministerul de război apelează la organele bisericicești să-i stea într'ajutor populației cu explicațiile necesare în chestia vizei livretelor, a certificatelor militare.

Adresa Ministerului e precum urmează:

Am onoare a Vă face cunoscut că între 1 Noembrie 1925—31 Ianuarie 1926, va avea loc viza livretelor, a certificatelor M. D. I. și recensământul meseriașilor, lucrătorilor specialiști și specialiștilor, operațiune de mare importanță fiind în legătură cu pregătirea mobilizării armatei.

Din experiența anilor trecuți a reeșit că foarte mulți oameni au căzut în viza de infractori la viză, din cauza necunoașterii obligațiilor lor militare și mai ales datei când trebuiau să se prezinte la viză.

Pentru a veni în ajutorul populației militare dela vatră, Marea Stat Major a luat măsuri ca să se dea o largă publicitate itinerariului vizei.

În același timp pentru a face ca absolut toată populația militară dela vatră să aibă cunoștință de ziua când trebuie să se prezinte la viză și a reduce la minimum numărul infractorilor, cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune ca în interesul general, organele din subordinea Dv. (proșii) să dea tot concursul în acest sens autorităților militare, sfătuid pe locuitorii din cununele respective să execute cu strictețe obligațiunea de a se prezenta cu livretul militar la centrul sau subcentrul de viză, în ziua fixată comunei pentru a nu cădea în vină și a fi pedepsiți ca nesupuși la viză.

Dacă cetățeanul nu s'a prezentat sau nu se poate prezenta la viză odată cu comuna sa, se poate prezenta mai de vreme sau mai târziu la cercul de recrutare unde se găsește în momentul vizei, cunoscând că acestea au ordine exprese a viza livrete tuturor acelor care se prezintă în acest scop între 1 Noembrie 1925 și 31 Ianuarie 1926 indiferent dacă oamenii sunt înscrși sau nu în controlul lor.

Indemnăm organele noastre parohiale să îndeplinescă acest serviciu reclamat de binele obșteș.

Sibiu, 10 Noembrie 1925.

Consistorul arhiepiscopial.

Polonezii la noi. Parlamentarii polonezi, 2 senatori și 10 deputați, reprezentanți ai tuturor partidelor politice din Polonia, au venit zilele acestea în țara noastră, pentru a întoarce vizita făcută de parlamentarii români anul trecut la Varșovia. Distinși oaspeți sânt primii pretendenți cu cele mai mari simpatii. Vizita aceasta va înătr și mai mult legăturile de alianță polono-română.

INFORMAȚIUNI

Monument Suveranului la Orăștie. Românii din orașul și plasa Orăștie au luat hotărârea să ridice un monument M. Sale Regelui Ferdinand, fauritorul întregirii neamului. Începându-se strângerea banilor trebuincioși pentru împlinirea acestui gând mare, Duminică trecută s'a dat la Orăștie o frumoasă serbare cu cântece, al cărei venit de 17 mii de lei a trecut la fondul monumentului.

Deschiderea universității din Cluj. Cu data de 12 I. c. se anunță: Eri duminică, cu deosebită solemnitate s'a făcut deschiderea festivă a cursurilor universității noastre. În acest scop s'a oficiat câte un scurt Te deum la cele două bisericile românești din orașul nostru, la care a asistat întregul corp profesoral universitar, în frunte cu rectorul, numeroși studenți și un numeros public. Deschiderea cursurilor ordinare s'a făcut azi de duminică la ora 9, când prelegerile s'au ținut în liniște.

Minoritățile în România. Sub acest titlu ziarul «National Zeitung» din Basel, cu data de 29 O. t. scrie: «România se prezintă mai bine, decât îi umblă vestea. Din partea ungarilor anume țara asta este mult înjurată și batjocorită. Schimbarea rolurilor în Ardeal, unde altădată ungurii stăpâneau cu mult mai aspru, decât astăzi românii, li umele de o firească amărăciune. Și totuși ne spune un elevian, care trăiește în Cluj, că ungurii au și astăzi acolo două teatre, unde apar pe scenă ofițeri unguri în uniformă, fiind salutați de public prin cântarea imnului național».

— A apărut o broșură de 100 pagini a unei americane, dna Henrieta Tichner, care cunoaște bine România. Observațiile ce le face asupra acestui subiect le încheie cu următoarea frază: Pot da asigurări, 1) că greutățile, lipsurile și abuzurile practicate în România și care sânt rezultatul războiului, v'novat de mizeria din întreaga lume, există în toate țările; 2) că atât majoritățile cât și minoritățile sufer deopotrivă pe urma lor, și că nu este aici vorba deo politică de opresiune din partea guvernului român, dupăcum se afirmă destul de des; 3) că majoritățile și minoritățile ar ajunge ușor la o înțelegere pașnică, dacă conducătorii minoritari nu s'ar lăsa prea mult influențați de inspirații din afară.

Întârzierea premilor oferite de ziare. Ministerul de interne, în urma intervenției ministerului de finanțe și pe temeiul legii loterilor, a interzis ziarelor să ofere, pe viitor, premii cititorilor și abonaților: case, mobilii etc. S'a acordat un ultim termen, până la 1 Decembrie, pentru a se lichida premiile în curs, — dela această dată fiind oprită publicarea cupoanelor.

O bibliu. Un creștin din Japonia, di Ishizuka, a izbutit să copieze Vechiul și Noul Testament pe o singură foale de hârtie, un rolou din acea frumoasă hârtie japoneză numită «Kakimon» lăță de 75 cm. și lungă de 1 m. 80. Caracterele sânt așa de mici, încât e nevoie de o lupă pentru a le descria; ele apar atunci minunate de clare și delicate trase cu pensula, după cea mai bună tradiție. «Am consacrat pentru facerea acestei lucrări patru ani și jumătate și zece mii de rugăciuni, — a declarat unul interpelat di Ishizuka. Și acest răspuns îi pune în rândul renumiților copisti din evul mediu, care se opreau pentru a face o pioasă rugăciune, de câteori întâlneau, în manuscrisul lor, numele de Dumnezeu».

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Compania dramatică Bulandra-Maiorescu Maximilian-Storin va reprezenta Joi și Vineri, în 19 și 20 Noembrie, în ora 8 și jum. seara în teatru sibian comedii: Domnul dela ora 5, și Amedeu Stănjenel. — Sâmbătă, în 21

I. c. se va juca piesa în 5 acte, *Thebalda*, de V. Eftimiu, în rolul titular cu tragedia *Agepsina* Mascy dela Teatrul național. — Bilete se află la Librăria Foia Poporului în strada Mitropoliei.

Mulțumită. Cu ocazia Convenirii sociale din 18 Oct. a. c., aranjată de «Reuniunea cult. națională a meseriașilor români din Sibiu» s'au făcut următoarele suprasolviri: Aurel Popoviciu, prof., Dr. V. Mărgineanu, insp. gen., câte 100 lei; Constantin Popp, dir. la «Albina», 75 lei; N. Tălmăcean, m. lustruitor, 60 lei; Dr. N. Schiau, adv., Ioan Chidu, m. pietrar și N. N., câte 50 lei; A. Buldea, m. pant., 40 lei; Dr. Maftei și P. Moga, câte 35 lei; Em. Cioran, protopop, T. Popovici, prof., P. Morușca și D. Axente, cond. de tipografie, câte 25 lei; Dr. Cristescu, 20 lei; M. Lupaș 15 lei; M. Topărean 10 lei. — Tutorul suprasolvitorilor se aduce mulțumită publică și pe această cale.

Comitetul Reunirii.

Teatrul german. Marți și Miercuri se reprezintă operele nouă: *Dolly* și *Clo Clo*.

Aviz

Prin aceasta aducem la cunoștință, că Consiliul de administrație în ședința din 5 crt. având în vedere, că împrumuturile hipotecare, cari servesc ca acoperire pentru emisiunea de scrisuri fonciare abia reprezentau la 31 Octomvrie 1925 suma de Lei 500,000— prin concl. Nr. 351 a decis să retragă toate scrisurile fonciare încă nesortate s. a. 320 buc. à Cor. 5,000— în sumă totală de Cor. 1.600,000— — Lei 800,000— per 1 Aprilie 1926.

La data aceasta sunt decedate și rambursabile toate scrisurile fonciare emise de institut ce se mai găsesc în circulație.

Sibiu, 12 Noemvrie 1925.

„ALBINA“

Institut de credit și economii.

Nr. 9154

(133) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de preot la biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs. Îndatorirea principală a acestui preot este de a îndeplini serviciile dumnezeiești în cate drală, atât Duminică și în sărbători, cât și în toate zilele de peste săptămână.

Salariul împreună cu acest post este de 2740 Lei lunar.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poziții a-și înainta cererile de concurs dimpreună cu documentele, cari le are *Consistoriul arhidiecezan din Sibiu până la 20 Decemvrie 1925*, având în acest timp a celebra o sfântă liturghie în biserica catedrală.

La ocuparea acestui post vor fi preferiți părinții ieromonah.

Sibiu, din ședința Consistoriului arhidiecezan ca senat bisericesc, ținută la 10 Noemvrie 1925.

Consistoriul arhidiecezan ort.-rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

A apărut

Calendarul Bunului Creștin pe anul 1926

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ** în SIBIU, și la alte librării. — La cererile prin **MANDAT POȘTAL** se va adăuga 5 Lei pentru porto și recomandat.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare:

Legea și statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române

Prețul: Lei 13—, plus spese de poștă Lei 5—

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 9055

(134) 1—1

Concurs

Devenind vacant postul de bibliotecar la biblioteca residențială în cel de custode al Muzeului bisericesc din Sibiu, se publică concurs cu termen de 10 zile.

Candidații la acest post își vor înainta la Consistor cererile de concurs cu dovada calificăției.

Cel ales va beneficia de o remunerație de Lei 2275 lunar.

Sibiu, din ședința Consistoriului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 10 Noemvrie 1925.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 9908

(135) 1—3

Concurs

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1926 din fundațiunea «Andronic»:

I. Pentru învățării de orice meserie, II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1925,

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se scrie concurs, pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezaților;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților;
3. Atestat familiar despre familia părinților concurenților ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat, căți prunci minori sânt în familie, căți cercețează școala și căți mai sânt la meserie.

Îndreptățiți a petiționa sânt numai români ortodocși născuți în arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu și în eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

În special au să dovedească:

I. Învățăceli

- a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;
- b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;
- c) că au încheiat contractul cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat);
- d) adevărul dela măestrul despre sporul ce-l arată în măestrie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetel sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

- a) că au terminat anii de învățcel, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67),
- b) că au purtare bună și fac spor multumitor, ceea ce vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela măestrul;
- c) ceea ce vor dovedi, că sânt membri ai vreunei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferiți.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măestri

- a) să aibă certificat dela măestrul;
- b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calif, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela măestrul la cari au lucrat;
- c) în cerere să arete anume locul unde voiesc să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;
- d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consistoriului arhidiecezan ort. rom. din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decemvrie 1925.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 16 Noemvrie 1925.

Consistoriul arhidiecezan ort.-rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 699/925.

(126) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parchiei vacante de clasă a doua din Arpașul de Jos, protopresbiteratul ortodox român al Arvigiului, pe baza ordinului Preavenerabilului Consistor arhidiecezan din 21 Octomvrie 1925 Nr. 9161 B se publică de nou concurs, cu termenul de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.

2. Folosirea locului destinat pentru casa parohială.

3. Folosirea teritoriului de 5 jugăre 1200 stânjini păștri.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și substeacă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral în Arvig (poșta Arvig, județul Sibiu) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserica spre a cânta, cuvânta eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Arvig, 24 Octomvrie 1925.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Arvigiului.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 342

(128) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea posturilor de parohi vacante, în comunele ortodoxe din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termen de 30 zile, și anume:

1. Almașul-mle cu filia Archia, având venite 9 jug. sesie, birul preoțesc și stola uzitată.
2. Băcia-mică, 7 jug. sesie, birul preoțesc și stola.
3. Boholt, 4 și jum. jug. sesie, birul preoțesc și stola.
4. Cănelul-de-Jos, 5 jug. sesie, birul preoțesc și stola.
5. Cârjiți cu filia Bretelin, 3 jug. sesie, birul preoțesc și stola.
6. Certejul-de-sus, casă parohială, 3 jugăre-sesie, birul preoțesc și stola.
7. Chișcădaga cu filia Buruene, 8 jug. sesie, birul preoțesc și stola.
8. Măgura cu filia Toplița, 7 jug. sesie, birul preoțesc și stola.
9. Noșag, 7 jugăre sesie, birul preoțesc și stola.
10. Solăcioara cu filia Stoeneasa, venitele din coala B.
11. Vălihoara, 7 jug. sesie, birul preoțesc și stola.
12. Vărmag, casă parohială, 3 jug. sesie, birul preoțesc și stola.
13. Vulceș cu filia Herepea, casă parohială, 5 jug. sesie, birul preoțesc și stola.

Deva, la 9 Iulie 1925.

Oficiul protopopesc al Devei.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter.

Doriți să fiți economic

fără a renunța la cafea? La aceasta veți ajunge numai prin a prepara cafeaua Dv. cu ENRILO. El e singurul în măsură să înlocuiască ca feaua boabe, atât de costisitoare astăzi. În ce privește gustul său, el seamănă cu cafeaua boabe până la extrema posibilitate, și pe lângă aceasta e foarte aromatic, de o culoare frumoasă brună, precum și nutritiv, prin combinația sa. El e foarte spornic și de aceea extrem de ieftin la întreținere. O încercare Vă va convinge de toate aceste superiorități ale cafelei ENRILO. Pentru calitatea excelentă a acestei specialități garantează producătorii:

(78) E 51 HEINRICH FRANK SÖHNE.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane